

Druhý příspěvek k mykoflóře lesa „V Starém“ severozápadně od Nedvědic v jižních Čechách

Second contribution to the mycoflora of a forest called “V Starém“ NW of Nedvědice, South Bohemia

František Kotlaba⁽¹⁾

Abstract: This contribution includes 32 species of macromycetes (voucher specimens of which are deposited in the PRM herbarium) collected in a forest called “V Starém“ NW of Nedvědice near Soběslav after publication of the first contribution (Kotlaba 2012b). Besides some common or less often found species the very rare *Cytidiella albomellea* and *Dendrothele papillata*, the rare *Mycena plumipes* and *Laxitextum bicolor*, as well as the uncommon *Gyromitra infula* and *Orbilium inflatula* are included.

Key words: macromycetes, forest “V Starém“ NW of Nedvědice, South Bohemia, Czech Republic.

Abstrakt: Příspěvek zahrnuje 32 druhů makromycetů doložených sběry v herbáři PRM, které byly v lese „V Starém“ sz. od Nedvědic u Soběslavi nalezeny po uveřejnění prvního článku (Kotlaba 2012b). Kromě několika hojných nebo méně často nalézaných druhů to jsou velmi vzácná *Cytidiella albomellea* a *Dendrothele papillata*, vzácná *Mycena plumipes* a *Laxitextum bicolor* a také nehojná *Gyromitra infula* a *Orbilium inflatula*.

Klíčová slova: makromycety, les „V Starém“ sz. od Nedvědic, jižní Čechy, Česká republika.

Úvod

Houbové bohatství lesa „V Starém“ u Nedvědic je tak velké, že hned jak jsem odeslal článek k makromycetům tohoto lesa do tisku (Kotlaba 2012b), našel jsem kromě některých obyčejných druhů (ty ale většinou na nikoli běžných hostitelských dřevinách) i druhy nehojné nebo vzácné; ty, které jsou doložené sběry v herbáři PRM, jsem zahrnul do tohoto příspěvku: pokud jde o jediný nález dotyčného druhu, uvedl jsem to za herbářovým číslem PRM; není-li to tam uvedeno, byl druh zaznamenán nebo fotografován i jindy, popř. také na jiném místě v uvedeném lese.

Pokud jde o vegetaci lesa „V Starém“ a o metodiku nebo jiné údaje, odkazuji čtenáře na svůj loni vyšlý článek (Kotlaba 2012b). Ke dřevinám připojuji poznámky ohledně dvou druhů. Jediný velký dub červený na hrázi rybníka „Podlažák“ byl koncem roku 2011 (nebo zjara 2012) skácen a z velkého jedince jalovce obecného nedaleko sz. okraje lesa odlomil sníh také v zimě 2011/2012 další velkou větev, čímž jeho statnost značně utrpěla. Nakonec poznamenávám, že doklady k houbovým zahrnutým v tomto doplňku byly nalezeny od 21. 10. 2011 do 2. 11. 2012 (s jednou výjimkou sběru z roku 1989).

1) Na Petřínách 8, CZ–162 00 Praha 6, e-mail: frantisek.kotlaba@ibot.cas.cz

Výsledky

Anthracobia macrocystis (Cooke) Boud. – spálenitka krátkochlupá (obr. 1 v barevné příloze č. 6) Na spáleništi z jehličnatého dřeva 27. 7. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919779; jediný nález). – V jižních Čechách poměrně vzácná spáleništní vřeckovýtrusá houba (Tondl 2010), která vyrůstá na popelu a uhlících spáleného dřeva (antrakofilní druh); tvoří drobné, miskovité, uvnitř červenoranžové, zevně hnědě brvitě, jen 1–4 mm velké plodničky (bývá jich však velké množství). Nejedlá.

Boletus luridiformis Rostk. – hřib kovář

Na zemi ve staré smrčině s příměsí borovice a jedle 26. 5. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919550). – V jižních Čechách hojně rostoucí hřib (Papoušek 2010) s hnědým nebo olivově okrovým sameťovým kloboukem a třeněm pokrytým červenými zrnky (vločkami); dužnina poraněním silně modrá. Je známý hlavně pod latinským jménem *B. erythropus* (Pers.) Krombh. Jedlý (po dostatečně dlouhé tepelné úpravě).

Botryobasidium subcoronatum (Höhn. & Litsch.) Donk – pavučiník obecný

Na pařezu smrku 18. 10. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 919799). – V ČR hojně se vyskytující druh, který tvoří velmi tence rozlité, hladké, bělavé až nažloutlé plodnice na odumřelém dřevě jak listnáčů, tak jehličnanů. Nejedlý.

Clavaria fragilis Holmsk.: Fr. – kyjanka křehká

Na hlinitopísčité půdě ve smrčině na lesní cestě mezi řídkou vegetací a mechem 21. 10. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918804; jediný nález). – V jižních Čechách místy dosti hojná houba, jejíž plodničky jsou bílé, ve stáří až nažloutlé, úzce válcovité nebo větvenovité, v řídkých trsech i jednotlivé, často různě pokroucené, takže připomínají červy – odtud příhodné latinské synonymum *C. vermicularis* Sw.: Fr. a české alternativní jméno kyjanka červíkovitá. Nejedlá.

Climacocystis borealis (Fr.) Kotl. & Pouzar – plstnateček severský

Na pařezu smrku 21. 10. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918795; jediný nález). – V ČR celkem hojný druh (Vlasák 2010), zejména ve vyšších polohách, rostoucí téměř výhradně na pařezech nebo mrtvých kmenech jehličnanů, hlavně smrku (Kotlaba 1984). Tvoří kloboukaté, dosti velké, bílé, ve stáří žlutavé až žlutookrové plodnice s dosti velkými póry. Nejedlý.

Cytidiella albomellea (Bondartsev) Parmasto – kůžička bledohnědá

Na ležící mrtvé větévce borovice u cesty na svahu asi 30 m nad rybníkem „Podlažák“ 21. 10. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918805; jediný nález). – Velmi vzácná kornatcovitá houba s drobnými (1–2 cm), tenkými, v mládí bělavými mističkovitými, později rozlitými až úzce kloboukatými plodničkami a bledohnědým hymeniem, přičemž okraje zůstávají bíle plstnaté. Nejvzácnější nález na této lokalitě! Les „V Starém“ je u nás teprve desátou známou lokalitou této v celém světě velmi vzácné houby. Nová lokalita leží vzdušnou čarou asi 5 km ssv. od míst výskytu této houby, tj. „Soběslavských (Borkovických) blat“ a „Šmelcovny“ (viz Kotlaba 2012a). – Shodou okolností na jaře roku 2012 určil Z. Pouzar sběr kůžičky bledohnědé, který učinil M. Kříž na podzim roku 2010: Brandýs n. L. – St. Boleslav, polesí „Černý Orel“ (před rezervací) východně od městské části Písek, na ležícím mrtvém kmínku borovice lesní 13. 11. 2010 leg. M. Kříž, det. 2012 Z. Pouzar (PRM 860357). Protože tento sběr byl známý až od jara roku 2012, nemohl jsem jej zahrnout

do svých článků o kůžičce bledohnědé (Kotlaba 2011, 2012a). Křížem zjištěná 11. lokalita je významná hned ze tří důvodů: leží nejseverněji v Čechách, je jediná známá v Polabí a zároveň je u nás nejnižše položená (leží v nížině ve 180 m n. m., zatímco všechny ostatní lokality u nás se nacházejí v pahorkatině mezi 400–450 m n. m.). Nejedlá.

Daedaleopsis confragosa (Bolton.: Fr.) J. Schröt. – síťkovec načervenalý

Na ležícím mrtvém kmenu vrby jívy poblíž rybníčku „Luží“ 14. 3. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919532). – Velmi hojný choroš s klobouky na svrchní straně načervenalé okrově nebo světle hnědavě pásovanými a na spodní straně většinou se síťkovitě utvářeným hymenoforem. Roste na dlouhé řadě nejrůznějších listnatých stromů a keřů, nejčastěji však na vrbách, zejména na vrbě jívě (Kotlaba 1984). Plodnice tohoto choroše bývají po většinu roku sterilní, proto jsem uložil do herbáře plodnici, kterou jsem zastihl v době její bohaté plodnosti se spoustou výtrusů. Nejedlý.

Datronia mollis (Sommerf.: Fr.) Donk – outkovka měkká

Na ležícím mrtvém kmenu olše lepkavé u potoka nad rybníčkem „Luží“ 8. 6. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919548; jediný nález). – Jak uvádí Vlasák (2010), tento choroš roste dosti hojně na různých odumřelých listnácích, nejčastěji na jírovcích a javorech; s tím lze podle mých poznatků souhlasit jen zčásti: v jižních Čechách (ale i jinde v ČR) roste spíše nehojně a jak jsem zjistil na základě mnoha herbářových dokladů, nejčastější je bezprecedentně na buku (Kotlaba 1984). Tvoří dosti úzce kloboukaté, polorozlité nebo rozlité nevelké plodnice s hnědým plstnatým povrchem kloboučků, na jejichž spodu má dosti velké póry; na řezu kloboučkem je mezi okrovou dužninou a hnědě plstnatým povrchem dobře patrná tmavá linie. Nejedlá.

Dendrothele papillata B. de Vries in litt. – kornatec bradavkový

Na borce živého kmene vrby křehké při ústí pravobřežního bezejmenného přítoku do „Rybolho-teckého potoka“ na východním okraji lesa „V Starém“ 5. 7. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar et F. K. (PRM 919787; jediný nález). – V Čechách velmi vzácný druh kornatce (dnes je známý ze 7 lokalit), který tvoří drobné, tence rozlité bílé povlaky nepravidelného tvaru na borce kmenů vrb; od podobných druhů kornatců se liší pouze mikroskopickými znaky (bradavka na jednom konci výtrusu, cystidy s dextrinoidními kapénkami). Nejedlý.

Dendrothele griseocana (Bres.) Bourdot & Galzin – kornatec našedlý

Na borce živého kmene vrby křehké v nivě bezejmenného potůčku asi 50 m jižně od okraje lesa „V Starém“ 5. 11. 2011 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 918876; jediný nález). – V Čechách hojný druh (Pouzar & Kotlaba 2011) tvořící na borce některých stromů (hlavně vrb) bělavé až našedlé, malé, tenké, zcela rozlité plodničky, na jejichž povrchu jsou pod silně zvětšující lupou nebo binokulárním mikroskopem většinou dobře viditelné drobné ostré výrůstky. Nejedlý.

Dendrothele salicicola Pouzar & Kotl. – kornatec vrbomilný

Na borce živého kmene vrby křehké v nivě bezejmenného potůčku asi 50 m jižně od lesa „V Starém“ 5. 11. 2011 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 918879; jediný nález). – Ekologií i makroskopickými znaky podobný druh předešlému, od něhož se liší vždy bílou nebo bělavou barvou, zcela hladkým povrchem plodniček a mikroskopicky hlavně čtyřvýtrusými bazidiemi (kornatec našedlý má bazidie dvouvýtrusé); kornatec vrbomilný je v Čechách velmi hojný (Pouzar & Kotlaba 2010, 2011). Nejedlý.

Exidia truncata Fr. – černorosol uťatý

Na odumřelé větvi lísky na hrázi rybníčku „Luží“ 4. 11. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918916; jediný nález). – V Čechách poněkud méně hojný druh tvořící v mládí rosolovité, tlustě knoflíkovité, ve stáří ploché černé plodnice, zevně huňatě plstnaté, 1–4 cm velké; roste na odumřelých větvích nebo tenčích kmenech jen listnáčů, nejčastěji dubů a lip, ojedinele také lísky (Tondl 2010). Nejedlý.

Galerina marginata (Batsch: Fr.) Kühner – čepičatka jehličnanová

Na detritu smrku 2. 11. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919927). – V ČR dosti hojná nevelká lupenatá houba se žlutohnědým až červenohnědavým hladkým kloboukem, hnědavým třeněm, který nese v mládí bělavý prsten, a nevýraznou až moučnou vůni; roste na mrtvém dřevě hlavně jehličnanů, vzácně i listnáčů. V jižních Čechách se vyskytuje roztroušeně (Beran 2010). Jedovatá.

Geopyxis carbonaria (Alb. & Schwein.: Fr.) Sacc. – zvoneček uhelný (obr. 2 v barevné příloze č. 6)

Na spáleništi 27. 4. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919541). – V Čechách dosti hojný a pěkný druh, který se v posledních letech vyskytuje poněkud méně často. Drobné, okrově zbarvené pohárkovité plodničky, dole zúžené ve stopku, jsou na horním okraji nepravidelně bíle nebo bělavě zoubkaté. Nejedlý.

Gymnopus ocior (Pers.: Fr.) Antonín & Noordel. – penízovka hnědá

Na zemi u pařezu borovice 11. 6. 2011 leg. F. K., det. V. Antonín (PRM 918907; jediný nález). – V ČR poněkud méně hojná houba než zcela obyčejná penízovka dubová (*G. dryophilus*): Antonín & Noordeloos (1997) ji uvádějí z Čech z 24 lokalit včetně mého sběru z nedalekých, 5–6 km jz. vzdálených Soběslavských blat, kde jsem ji na lokalitě „Na kanále“ sbíral (a určil jako *Collybia exculpta*) na čisté rašelině 19. 6. 1983 (PRM 831883). Penízovka hnědá se vyznačuje nahnědlým až hnědým kloboukem a většinou zřetelně žlutými (někdy jen nažloutlými) lupeny; proto také bývá některými mykology česky nazývána penízovka žlutolupenná, latinsky *Collybia exculpta* (Fr.) Gillet. Jedlá.

Gyromitra infula (Schaeff.: Fr.) Quél. – ucháč čepcovitý

Na zemi v smrkoborové části lesa poblíž rybníčku „Luží“ 4. 11. 1989 leg. et det. F. K. (PRM 868555; jediný nález). – Podle Kluzáka (1979) nehojný druh (v Jihočeském kraji jej zaznamenal z 12 lokalit), který je typický pro vlhké jehličnaté lesy; rovněž Papoušek (2010) uvádí, že v jižních Čechách roste roztroušeně (dodávám, že spíše vzácně). Je to druh s tmavě okrovým až hnědým kloboukem, který je nepravidelně vlnovitě zprohýbaný, tvořící většinou dva nebo tři tupě zašpičatělé cípy (lidově se mu proto říká „biskupská čepice“); třeně je víceméně válcovitý, bílý nebo bělavý, ve stáří až lehce nafialovělý. Celá plodnice je dutá. Jedlý.

Hymenoscyphus conscriptus (P. Karst.) Korf ex Kobayasi et al. – voskovička vrbová

Na kůře mrtvého kmene vrby křehké pod hrází rybníčku „Luží“ 4. 11. 2011 leg. F. K., det. M. Chlebická (PRM 918917). – Hojná vřeckovýtusá houba tvořící velmi drobné, 3–5 mm široké žlutavé plodničky na mrtvém dřevě listnáčů, zejména vrb. Někteří autoři ji ztotožňují s *H. calyculus* (Sowerby) W. Phillips. Nejedlá.

Hypholoma subviride (Berk. & M. A. Curtis) Dennis – třepenitka drobná

Na tlejícím smrkovém pařízku poblíž rybníku „Podlažák“ 17. 8. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919801). – V Čechách poněkud méně hojná houba, která je ve všech znacích zdobnělinou velmi

hojné třepenitky svazčité: klobouk je ale obvykle pouze 1–2 cm široký, lupeny jsou velice úzké a husté, třeň bývá jen 1–3 mm široký a pach houby je juchtový. První český popis tohoto druhu spolu s několika lokalitami uveřejnil Pouzar (1981); dnes známé rozšíření je však už značně větší. Jedovatá.

Hypochnicium multiforme (Berk. & Broome) Hjortstam – kornatec borový

Na odumřelé useknuté větvi borovice nad rybníčkem „Luží“ 18. 10. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 919928). – Tvoří velmi tenké, na dřevě rozlité, hladké nebo roztroušeně drobně bradavčité plodnice bělavé, později bledě okrově zbarvené; roste dosti hojně na mrtvém dřevě jehličnanů, převážně borovic. Ve starší literatuře je známý spíše pod jménem *H. karstenii* (Pers.) Hallenb. Nejedlý.

Laxitextum bicolor (Pers.: Fr.) Lentz – pevník dvoubarevný (obr. 3 v barevné příloze č. 6)

Na tlejícím pařízku dubu letního 28. 7. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar et F. K. (PRM 919780; jediný nález). – V jižních Čechách místy dosti často se vyskytující druh na listnáčích. Slavíček (2010) uvádí, že je hojný, ale to platí jen pro vyšší polohy, kde roste hlavně na buku (Kotlaba 1989, s mapkou rozšíření); nálezy v nižších polohách a na dubu však jsou velmi vzácné. Tvoří rozlité nebo polorozlité až kloboučkaté tenké plodnice (po usušení velmi křehké a lámavé), které mají hnědě plstnaté kloboučky a naspodu čistě bílé, ve stáří bledě okrové hymenium. Nejedlý.

Lyophyllum atratum (Fr.) Singer – líha tmavá

Na spáleništi na hlinité půdě v jehličnatém lese nad rybníčkem „Luží“ 19. 10. 2012 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 919919). – V ČR místy dosti hojná lupenatá houba s hladkým, šedočernavým kloboukem i třeněm, našedlými lupeny a hladkými výtrusy, která roste výhradně na starých ohništích (je antrakofilní); je též známá pod jménem *Tephrocybe atrata* (Fr.) Donk. Nejedlá.

Mycena plumipes (Kalchbr.) P. A. Moreau – helmovka šiškomilná (obr. 4 v barevné příloze č. 6)

Na staré smrkové šišce ležící pod povrchem půdy, porostlé mech, 13. 4. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919536; jediný nález). – Dosti vzácná helmovka, která se kromě křehce lámavých plodnic a růstu ze starých smrkových šišek vyznačuje za vlhka tmavohnědým, po oschnutí světle hnědým až okrovým kloboukem zvoncovitého tvaru, bělavými lupeny, běloplstnatou bází třeně, dusičným pachem a poněkud ředkvovou chutí. Typický je její jarní růst, což je zakotveno v jejím synonymním latinském jménu *M. vernalis* Post ap. Lundell; nejznámější však je pod jménem *M. strobilicola* J. Favre & Kühner. Nejblíže jsem ji sbíral poprvé před 20 lety 4. 4. 1992 ve smrčině na v. okraji Soběslavských blat vzdálených vzdušnou čarou asi 5 km jjz. od lesa „V Starém“ (tehdy jsem ale neuvedl herbářové číslo položky, které nyní doplňuji: PRM 877792); nález jsem publikoval o rok později, přičemž jsem citoval 10 tehdy známých lokalit v Čechách, doložených sběry v herbáři PRM (Kotlaba 1993). Později jsem helmovku šiškomilnou na této lokalitě našel vícekrát a do herbáře PRM jsem uložil např. sběr z 9. 4. 2004 (PRM 901686). Nejedlá.

Orbilia inflatula (P. Karst.) P. Karst. – kruhovka zlatobarvá

Na odumřelém kmenu vrby křehké pod hrází lesního rybníčku „Luží“ 4. 11. 2011 leg. F. K., det. M. Chlebičková (PRM 918921; jediný nález). – Méně hojná vřeckovýtrusá houba tvořící nepravidelně okrouhlé, 4–12 mm velké plodničky, které jsou sytě žlutě, ve stáří až žlutooranžově zbarvené; roste na dřevě různých listnáčů. Někteří autoři ji uvádějí pod jménem *Hyalorbilia inflatula* (P. Karst.) Baral & G. Marson. Nejedlá.

Panellus stipticus (Bull.: Fr.) P. Karst. – pařezník obecný

Na odumřelé větvi lísky na hrázi rybníčku „Luží“ 4. 11. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918922). – V jižních Čechách hojný druh lupenaté houby (Beran 2010) s malými okrovými kloboučky, křatičkým, dolů se zužujícím třeněm a ostře hořkou chutí dužniny. Roste na mrtvém dřevě různých listnáčů, nejčastěji dubů; líska u nás patří k dosti výjimečným hostitelským dřevinám této houby. Nejedlý.

Peziza echinospora P. Karst. – řasnatka uhelná

Na spáleništi z jehličnatého dřeva (smrk, borovice) 27. 7. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar et F. K. (PRM 919782; jediný nález). – V ČR v současnosti vzácněji se vyskytující vřekovýtrusá houba s 3–6 cm velkými, miskovitými, na theciu hnědavými, zevně bělavě vločkatými plodnicemi, které vyrůstají na lesních spáleništech na zbytcích spáleného dřeva. Nejedlá.

Phanerochaete sanguinea (Fr.) Pouzar – kornatec krvavý

Na odumřelých ležících větévkách jalovce poblíž okraje lesa sv. od kóty 506,5 m „Na Křemeni“ 16. 7. 2012 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 919802). – V ČR hojný druh tvořící tence rozlité, hladké, zprvu bělavé, později okrové a nakonec červenavé plodnice se stejně zbarvenými rizomorfami na okraji; roste nejčastěji na mrtvých ležících větvích nebo kmenech hlavně jehličnanů, jejichž tlející dřevo zbarvuje do krvavě červena. Nález na jalovci je u nás značně ojedinělý; z této dřeviny jej doložil a publikoval z Čech pouze Svrček (1982) z Vlašimska. Nejedlý.

Plicaturopsis crispa (Pers.: Fr.) D. A. Reid – měkkouš kadeřavý

Na odumřelé, v keřích zavěšené větvi olše lepkavé na hrázi rybníčku „Luží“ 28. 4. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919537). – V Čechách nyní místy hojný druh nelupenaté houby s malými, vějířkovitými, tenkými, okrovými až světle hnědými kloboučky a naspodu s nepravidelnými žilkami (drobnými lištami), připomínajícími lupeny. Roste na odumřelých větvích nebo tenkých kmenech různých listnáčů, na horách a v podhůří především na buku, kdežto v nižších polohách hlavně na olši a bříze; v posledních asi 10 letech se v Čechách rychle šíří (Kotlaba 2009). Nejedlý.

Schizophyllum commune Fr.: Fr. – klanolístka obecná

Na usekaných ležících větvích jedle 27. 4. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919546). – V jižních Čechách roste velmi hojně (Papoušek 2010) na odumřelém, ale i živém dřevě nejrůznějších listnáčů, velmi vzácně i jehličnanů včetně jedle. Zúženým bokem přirostlé vějířkovité plodničky této nelupenaté houby mají povrch kloboučků bělochlupeť až našedlý a lupenovité lišty naspodu kloboučků jsou jakoby rozdvojené, bledě načervenalé nebo šedomasové. Nejedlá.

Sebacina incrustans (Pers.: Fr.) Tul. – pokrytka nažloutlá (obr. 5 v barevné příloze č. 6)

Na zemi, ležících větévkách, živém mechu aj. detritu v čisté smrčíně 18. 8. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919783; jediný nález). – V ČR celkem hojná rosolovkotvará houba tvořící bělavé až žlutavě zbarvené povlaky na půdě, detritu i rostlinách. Nejedlá.

Skeletocutis amorpha (Fr.: Fr.) Kotl. & Pouzar – kostrovka beztvářá

Na starém pařezu borovice 14. 9. 2012 leg. et det. F. K. (PRM 919803; jediný nález). – Rozlité, polorozlité až úzce kloboučkaté plodnice jsou na povrchu kloboučků jemně plstnaté a čistě bílé, zatímco bělavé póry se později zbarvují do žluta až oranžova. V ČR dosti hojný drobnější druh chorošovitě houby rostoucí na mrtvém dřevě výhradně jehličnanů (Kotlaba 1984). Nejedlá.

Stereum subtomentosum Pouzar – pevník plstnatý

Na ležícím mrtvém kmenu olše lepkavé 21. 10. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918799). – Pěkný druh pevníku s povrchem klobouku jemně plstnatým, většinou barevně pestře pásovaným (tím připomíná choroš outkovku pestrou), naspodu s hymeniem hladkým, šedookrovým, za čerstva po poranění žlutnoucím až oranžovějícím. Roste na mrtvém dřevě nejrůznějších listnáčů. Ještě asi před 20 lety byl v ČR skoro vzácný (Kotlaba 1987, s mapkou rozšíření), avšak v posledních asi 15 letech se značně rozšířil. Nejedlý.

Vuilleminia comedens (Nees: Fr.) Maire – větrovka obecná

Na trčící odumřelé větvi dubu na hrázi rybníka „Podlažák“ 21. 10. 2011 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 918816); poblíž rybníčku „Luží“ jsem ji zaznamenal i na mrtvém kmínku lísky. – V ČR velmi hojná kornatcovitá houba, která tvoří bílé nebo bělavé tenké povlaky na spodní straně mrtvých větví různých listnáčů, hlavně dubů (Kotlaba & Pouzar 1993). Nejedlý.

Doplňek

Závěrem připojuji neobvyklý sběr zajímavé houby (podzemky), která vyrostla v obci Nedvědice na hřbitově.

Melanogaster broomeanus Berk. in Tul. – černoušek Broomeův (obr. 6 v barevné příloze č. 6)

Nedvědice u Soběslavi, v humózní půdě na místním hřbitově na hrobě s vysázenými maceškami (*Viola × wittrockiana*) 8. 6. 2012 leg. L. Kotlabová, det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 919554) a mezi aksamitníky (*Tagetes erectus*) 13. 9. 2012 leg. et det. L. Kotlabová (PRM 919781). – Okrově až sytě hnědě zbarvené nevelké plodnice (2,5–3,5 cm) nepravidelně brambůrkovitého tvaru s hnědočernými myceliovými provazci na povrchu jsou na řezu téměř černé. Podle Valdy (2011) to je náš nejhojnější druh rodu černoušek, avšak v jižních Čechách patří k vzácnostem. Jeho mycelium (popř. zárodky mladých plodnic) se dostalo na hrob zřejmě se substrátem macešek, koupených v zahradnictví v Praze 6-Bílá Hora a vysazených v Nedvědicích v dubnu 2012. Nejedlý.

Poděkování

Za určení mnoha druhů hub a za revizi mých určení, jakož i za cenné opravy v tomto článku patří mé díky především kolegovi prom. biol. Zdeňku Pouzarovi, CSc.

Literatura

- Antonín V. & Noordeloos M. E. (1997): A monograph of *Marasmius*, *Collybia* and related genera in Europe. – Libri Bot. 17: 1–256.
- Beran M. (2010): 445 Pařezník obecný, 567 Čepičatka jehličnanová. – In: Papoušek T. (ed.), Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2, p. 422 a 516.
- Kluzák Z. (1979): Vybrané mykofloristické nálezy z jižních Čech. – Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy 19: 63–71.
- Kotlaba F. (1984): Zeměpisné rozšíření a ekologie chorošů (*Polyporaceae*) v Československu. – 194 p., 36 tab., 123 map, Academia, Praha.

- Kotlaba F. (1987): *Stereum subtomentosum* (Aphyllorphorales) – pevník plstnatý, jeho ekologie a zeměpisné rozšíření v ČSSR. – Česká Mykol. 41: 207–218, tab. 15–16.
- Kotlaba F. (1989): Pevník dvoubarvý – *Laxitextum bicolor* (Corticaceae), jeho ekologie a zeměpisné rozšíření v Československu. – Česká Mykol. 43: 138–148, tab. 9–11.
- Kotlaba F. (1993): Doplněk k cévnatým rostlinám a houbám Soběslavských blat. – Mykol. Listy no. 49: 1–7.
- Kotlaba F. (2009): Rychlé šíření měkkouše kadeřavého – *Plicaturopsis crispa* (Fungi, Corticiaceae) – v Čechách. – Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy 49: 43–49.
- Kotlaba F. (2011): Contribution to the knowledge of the very rare species *Cytdiella albomellea* (Corticaceae). – Czech Mycol. 63: 33–38.
- Kotlaba F. (2012a): Nová bohatá lokalita velmi vzácné kůžičky bledohnědé – *Cytdiella albomellea* (Corticaceae s. l.) – v Čechách. – Mykol. Listy no. 119: 10–16.
- Kotlaba F. (2012b): K mykoflóře lesa „V Starém“ severozápadně od Nedvědic v jižních Čechách. – Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy 52: 118–130.
- Kotlaba F. & Pouzar Z. (1993): Tři druhy komplexu *Vuilleminia comedens* (houby kornatcovité) v bývalém Československu. – Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy 33: 27–32.
- Papoušek T. (2010): 86 Ucháč čepcovitý, 193 Klanolístka obecná, 796 Hřib kovář. – In: Papoušek T. (ed.), Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2, p. 82, 193 a 726.
- Pouzar Z. (1981): Zajímavý dvojník třepenitky svazčité. – Mykol. Listy no. 5: 4–8.
- Pouzar Z. & Kotlaba F. (2010): Two new species of the genus *Dendrothele* (Corticaceae) from the Czech Republic. – Czech Mycol. 61: 197–205.
- Pouzar Z. & Kotlaba F. (2011a): Zástupci rodu *Dendrothele* (Corticaceae) v Čechách III: kornatec pórkový – *D. alliacea* a kornatec našedlý – *D. griseocana*. – Mykol. Listy no. 115: 1–7.
- Pouzar Z. & Kotlaba F., (2011b): Zástupci rodu *Dendrothele* (Corticaceae) v Čechách IV: kornatec vrbomilný – *D. salicicola* a kornatec dvouvýtrusý – *D. bisporigera*. – Mykol. Listy no. 118: 20–25.
- Slavíček J. (2010): 159 Pevník dvoubarvý. – In: Papoušek T. (ed.), Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2, p. 148.
- Svrček M. (1982): Mykoflóra chráněného naleziště „Na Ostrově“ u Nemíže. – Sborn. Vlastivěd. Pr. z Podblanicka 23: 75–98.
- Tondl F. (2010): 53 Spálenitka ohništní, 116 Černorosol utátný. – In: Papoušek T. (ed.), Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2, p. 52 a 108.
- Valda S. (2011): Příspěvek k poznání našich podzemních hub. II. část: Basidiomycota. – Mykol. Listy no. 117: 10–27.
- Vlasák J. (2010): 236 Plstnateček severský, 255 Outkovka měkká. – In: Papoušek T. (ed.), Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2, p. 220 a 234.

Došlo: 11. 9. 2012
Přijato: 19. 3. 2013

Obr. 1 – Spálenitka krátkochlupá na spáleníšti (foto F. Kotlaba 27. 7. 2012).

Fig. 1 – *Anthracobia macrocystis* on fire-place (photo by F. Kotlaba 27. July 2012).

Obr. 2 – Zvoneček uhelný na spáleníšti (foto F. Kotlaba 13. 4. 2012).

Fig. 2 – *Geopyxis carbonaria* on fire-place (photo by F. Kotlaba 13. April 2012).

Obr. 3 – Pevník dvoubarvý na pařízku dubu letního (foto F. Kotlaba 28. 7. 2012).

Fig. 3 – *Laxitextum bicolor* on small stump of *Quercus robur* (photo by F. Kotlaba 28. July 2012).

Obr. 4 – Helmovka šiškomišná vyrůstající ze smrkové šišky v zemi (foto F. Kotlaba 13. 4. 2012).

Fig. 4 – *Mycena plumipes* growing from a cone of *Picea abies* in the soil (photo by F. Kotlaba 13. April 2012).

Obr. 5 – Pokrytka nažloutlá rostoucí na ležících větvkách, živém mechu apod. (foto F. Kotlaba 18. 8. 2012).

Fig. 5 – *Sebacina incrustans* growing on fallen twigs, living moss etc. (photo by F. Kotlaba 18. August 2012).

Obr. 6 – Černoušek Broomeův vyrostlý v Nedvědicích na hrobě mezi maceškami (foto F. Kotlaba 12. 6. 2012).

Fig. 6 – *Melanogaster broomeanus* grown up among pansiens on the grave of the cemetery in Nedvědice (photo by F. Kotlaba 12. June 2012).